

Quang Nguyên - Tổ Chức Nhân Quyền Liên Hiệp Quốc tố giác nạn buôn người từ Việt Nam sang Serbia

30/3/2022

Tổ Chức Nhân Quyền Liên Hiệp Quốc tố giác nạn buôn người từ Việt Nam sang Serbia và Giác thư gửi các công ty VN liên quan bị buộc tội buôn người.

Hôm 21 tháng 3, văn phòng của Cao Ủy Nhân Quyền LHQ công bố giác thư gửi chính phủ Việt Nam về tình trạng của hơn 400 công nhân Việt đi xuất khẩu lao động bị 2 công ty Trung Quốc ở Serbia đối xử như nô lệ. Các báo cáo viên đặc biệt của LHQ cũng gửi giác thư trực tiếp đến 3 công ty xuất khẩu lao động Việt Nam Kaizen, Song Hỷ Gia Lai, và Bảo Sơn lưu ý các công ty này về bộ nguyên tắc bảo vệ nhân quyền dành cho các doanh nghiệp được LHQ thông qua năm 2011. Giác thư này cũng yêu cầu mỗi công ty trả lời những câu hỏi cụ thể về các cáo buộc và về các biện pháp bảo vệ quyền và lợi ích của nạn nhân.

Trước đó, tháng Giêng 2022, các chuyên viên của LHQ đã nêu lên quan ngại về việc này.

“Chúng tôi lo ngại sâu sắc rằng những người lao động nhập cư này có thể đã bị buôn bán vì mục đích lao động cưỡng bức, và đang sống và làm việc trong những điều kiện tồi tệ ở Serbia, có nguy cơ nghiêm trọng đến tính mạng và sức khỏe của họ,”

Những người xuất khẩu lao động này cũng bị làm phiền bởi những cáo buộc rằng các nhóm xã hội dân sự muốn hỗ trợ người lao động đã không được phép tiếp cận với họ.

Các chuyên viên của LHQ kêu gọi Chính phủ Serbia, Việt Nam và Trung Quốc bảo đảm rằng các doanh nghiệp có trụ sở trên lãnh thổ của họ, hoặc hoạt động dưới quyền của họ, tôn trọng quyền con người của tất cả người lao động.

“Điều này không chỉ bao gồm các doanh nghiệp dựa vào lao động nhập cư mà còn bao gồm các cơ quan tuyển dụng lao động,” họ nói.

Dưới đây, chúng tôi lược dịch thư của các chuyên viên đặc trách về nhân quyền của LHQ gửi cho bà Trịnh Thị Huyền, Tổng Giám Đốc Công Ty Cổ Phần Quốc Tế Kaizen. Giác thư gửi hai công ty , Song Hỷ Gia Lai, và Bảo Sơn xin xem phần đính kèm.

...[C]húng tôi đã nhận được thông tin rằng công ty của bà có thể tham gia vào cáo buộc lao động cưỡng bức và buôn người ..các công nhân Việt Nam trong công trường xây dựng Linglong ở Zrenjanin, Serbia. Chúng tôi cũng đã nhận được thông tin và thực sự lo ngại có người bị cáo buộc là thiếu trách nhiệm giải trình và giám sát các điều kiện trên công trường và bị cáo buộc không có biện pháp khắc phục hiệu quả cho các nạn nhân. Chúng tôi cũng đã nhận được thông tin liên quan đến các hành vi vi phạm nhân quyền khác chống lại nhóm công nhân này, những người bị cho là buộc phải làm việc ở những địa điểm và điều kiện có thể gây nguy hiểm cho sức khỏe và tính mạng của họ.

Theo thông tin nhận được:

Vào mùa xuân năm 2021, ước tính có khoảng 402 đàn ông Việt Nam được tuyển dụng tại Việt Nam bởi ba đơn vị tuyển dụng xuất khẩu lao động Việt Nam là Công ty TNHH Song Hỷ Gia Lai, Công ty Xuất Khẩu Lao Động Bảo Sơn và Công ty Cổ phần Quốc Tế Kaizen. Họ được tuyển dụng để làm công nhân xây dựng cho Linglong International Europe. Zrenjanin, một công ty Trung Quốc đăng ký tại Serbia, để xây dựng một nhà máy ở Zrenjanin, Serbia. Được biết, Tập đoàn Kỹ thuật Năng lượng Trung Quốc Tianjin Electric Power Construction Co., Ltd, Belgrade Branch, và Sichuan Dinglong Electric Power Engineering, hai công ty xây dựng khác của Trung Quốc đã đăng ký là công ty nước ngoài ở Serbia, đã được Linglong International Europe thuê.

Có thông tin cho rằng các đơn vị tuyển dụng xuất khẩu lao động đã tuyển dụng lao động tại Việt Nam, quảng cáo mức lương hấp dẫn, điều kiện sống và làm việc có thể chấp nhận được. Theo thông tin hiện có, những người lao động nhập cư cũng được yêu cầu ký vào một “mẫu cam kết” để xác nhận rằng họ đã được thông báo về các quy định tại nước sở tại. Biểu mẫu này được cho là quy định rằng người lao động có thể bị trừng phạt nếu không tôn trọng các điều khoản và điều kiện trong hợp đồng của họ như ăn cắp, đánh nhau, cờ bạc, v.v. Các công nhân nhập cư cũng được yêu cầu trả trước 2000 đô la – 4000 đô la Mỹ cho các cơ quan tuyển dụng để trang trải chi phí đi lại, thị thực và ăn ở của họ. Hơn nữa, họ được thông báo rằng sau khi hoàn thành hợp đồng và trở về Việt Nam, họ sẽ được hoàn lại tiền đặt cọc, số tiền lên tới 700 – 1000 USD. Một số người lao động đã vay tiền để thực hiện các khoản thanh toán này, và kết quả là họ trở nên mắc nợ gia đình, ngân hàng hoặc các tổ chức tài chính khác. Theo báo cáo,..., hộ chiếu của công nhân đã bị tịch thu bởi người sử dụng lao động của họ. ..Các cơ quan tuyển

dụng Việt Nam sau đó đã cắt đứt mọi liên lạc với người lao động sau khi họ rời Việt Nam.

...

Người ta cũng quy định rằng nếu vì bất cứ lý do gì mà người lao động muốn trở về Việt Nam trước khi hết hạn hợp đồng thì họ phải tự chịu chi phí. Theo báo cáo, hầu hết người lao động Việt Nam không mua được vé máy bay về Việt Nam và bị cản trở việc chấm dứt hợp đồng vì nợ nần.

Hợp đồng lao động quy định rằng họ phải làm việc 9 giờ mỗi ngày, không bao gồm ăn trưa, trong 26 ngày mỗi tháng với thời gian thử việc là 30 ngày. Nếu một nhân viên không làm việc, họ sẽ không được trả lương cho những ngày họ vắng mặt. Nếu họ đi làm muộn, họ sẽ bị phạt và có thể bị từ chối tiền lương hàng ngày. Ngoài ra, các điều khoản đề cập đến bồi thường cho những thay đổi đối với thức ăn, chỗ ở và phương tiện đi lại, cũng như tăng phần thưởng dựa trên kết quả làm việc không quy định một số tiền xác định, điều này tạo nguy cơ bị trả lương thấp hơn và bóc lột đáng kể đối với người lao động nhập cư. Theo hợp đồng, người lao động cũng bị cấm tham gia các hoạt động công đoàn và hợp đồng lao động của họ có thể bị chấm dứt nếu vi phạm điều cấm này và do đó, người lao động sẽ bị trả về Việt Nam. Trong những tình huống này, người lao động sẽ phải trang trải chi phí vé máy bay khứ hồi của họ.

402 công nhân nhập cư ban đầu sống trong khu công nghiệp Zrenjanin, gần công trường xây dựng tại một doanh trại, từ thời điểm họ đến cho đến giữa tháng 11 năm 2021. Từ ngày 20 đến ngày 20 tháng 11 năm 2021, ít nhất 350 công nhân nhập cư đã được chuyển đến nơi mới. các địa điểm dưới sự giám sát và canh gác của một công ty

an ninh tư nhân. Số công nhân còn lại tiếp tục cư trú tại khu công nghiệp Zrenjanin. Không rõ liệu các điều kiện ở các địa điểm mới có được cải thiện hay không.

Người ta cho rằng chỗ ở tại khu công nghiệp Zrenjanin không có hệ thống thông gió đầy đủ. Các cơ sở làm sạch được cho là nằm ở bên ngoài doanh trại, nơi có một số đường ống nước cách nhiệt. Giường không có đệm, chỉ có mền trải trên đầu ván gỗ. Những người lao động nhập cư được cho là đã che giường của họ bằng vải hoặc rèm tạm để giữ ấm cho bản thân và họ không có, cũng không được cung cấp đầy đủ quần áo khi thời tiết lạnh hơn. Được biết, có một vài bộ tản nhiệt điện nhưng không đủ ổ cắm để kết nối chúng. Ngoài ra, có thông tin cho rằng các ổ cắm điện trong tình trạng kém và nguy hiểm.

Cũng có báo cáo về việc không có máy giặt tại chỗ và chỉ có hai phòng tắm, hai máy nước nóng cho hơn 402 công nhân, cho đến thời điểm này 350 công nhân đã được chuyển đến một địa điểm khác. Do các cơ sở vệ sinh hạn chế, đã có báo cáo rằng hệ thống thoát nước thải không hoạt động hiệu quả và kho chứa chất thải nguy hại được đặt gần khu vực sinh sống của công nhân nhập cư. Mối quan tâm cũng đã được báo cáo liên quan đến chất lượng nước uống. Theo báo cáo, thực phẩm cấp phát cho công nhân không đủ và chất lượng kém.

Một số công nhân nhập cư đã xuất hiện các triệu chứng của COVID-19 và phải trả chi phí xét nghiệm tại một phòng khám tư nhân và tiền thuốc. Không có các biện pháp phòng ngừa liên quan đến COVID-19, bao gồm cả việc tiếp cận với khẩu trang, các cơ sở cách ly và sự cách ly. Người ta cũng lo ngại về sự hạn chế của các trang thiết bị y tế và an toàn cũng như thiết bị bảo hộ tại hiện trường.

Vì các điều kiện nơi ở và tổng thể công trường được báo cáo là không đạt tiêu chuẩn, các công nhân nhập cư đã đình công nhiều lần – vào tháng 9 năm 2021 do thiếu lương thực và vào giữa tháng 11 năm 2021, do không được trả lương. Được biết, công ty an ninh tư nhân của Zrenjanin không cho phép các tổ chức xã hội dân sự vào cơ sở để hỗ trợ người lao động nhập cư.

...

Vào ngày 18 tháng 11 năm 2021, có thông tin rằng các sĩ quan của Sở Cảnh sát Zrenjanin đã đến thăm địa điểm làm việc và kết luận rằng các công nhân nhập cư đang phải sống trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng. Cảnh sát Zrenjanin sau đó đã chỉ thị rằng hai trong số các tòa nhà lưu trú không được sử dụng làm nhà ở nữa. Đồng thời, các quan chức Chính phủ tuyên bố rằng người lao động Việt Nam đã có giấy tờ đăng ký cư trú hoặc giấy phép lao động hợp lệ.

Người ta cho rằng vào ngày 19 tháng 11 năm 2021, hộ chiếu đã được trả lại cho người lao động Việt Nam và họ bị người sử dụng lao động buộc phải ký vào bản cam kết rằng họ hài lòng với điều kiện sống và họ làm việc tự nguyện. Tuy nhiên, có cáo buộc rằng những người lao động nhập cư cảm thấy bị đe dọa và cảm thấy rằng họ không còn lựa chọn nào khác ngoài việc ký vào bản tuyên bố.

Người ta cho rằng vào ngày 26 tháng 11 năm 2021, những người quản lý làm việc tại công trường lại tịch thu hộ chiếu của một số công nhân Việt Nam mà trước đó họ đã trả lại.

Ngoài ra, một số người cho biết họ muốn trở về Việt Nam nhưng không có khả năng trả tiền vé khứ hồi.

... [C]húng tôi bày tỏ quan ngại sâu sắc rằng quyền của người lao động Việt Nam không được tôn trọng phù hợp với các tiêu chuẩn nhân quyền và quyền lao động quốc tế và khu vực. Chúng tôi lo ngại rằng những công nhân này, được cho là bị bán sang Serbia, bị cưỡng bức lao động và phải làm việc và sống trong những vị trí có thể gây nguy hiểm đến sức khỏe và tính mạng của họ. Chúng tôi quan ngại hơn nữa về những cáo buộc rằng các tổ chức xã hội dân sự không được phép tiếp cận các nhà máy này để hỗ trợ công nhân. Liên quan đến các sự kiện và mối quan tâm bị cáo buộc ở trên, chúng tôi muốn thúc đẩy sự chú ý của bà đến các Nguyên Tắc Hướng Dẫn của Liên hợp quốc về Kinh doanh và Nhân quyền, mà đã được Hội đồng Nhân quyền nhất trí thông qua vào năm 2011 trong nghị quyết của mình (A / HRC / RES / 17/31) sau nhiều năm tham vấn các Chính phủ, xã hội dân sự và các cộng đồng doanh nghiệp.

Vì trách nhiệm, theo nhiệm vụ do Hội đồng Nhân quyền giao cho chúng tôi, tìm cách làm rõ tất cả các trường hợp mà chúng tôi lưu ý, chúng tôi rất biết ơn những trả lời của bà về những vấn đề sau:

Vui lòng cung cấp bất kỳ thông tin bổ sung và / hoặc (các) nhận xét nào mà bà có thể có về các cáo buộc nêu trên.

Vui lòng cung cấp thông tin về việc liệu công ty của bà đã thực hiện các bước thẩm định về nhân quyền, như được quy định trong Nguyên Tắc Hướng Dẫn của Liên Hợp Quốc về Kinh doanh và Nhân quyền, để xác định, ngăn chặn, giảm thiểu và giải trình cho các vi phạm nhân quyền do hoặc góp phần gây ra thông qua các hoạt động của chính bà, hoặc được liên kết trực tiếp với các hoạt động, sản phẩm hoặc dịch vụ của bà bởi các mối quan hệ kinh doanh của bà. Điều này bao gồm tác động tiêu cực mà công ty của bà có thể gây ra hoặc góp phần vào việc hưởng các quyền con người của người lao động

Việt Nam, bao gồm quyền tự do đi lại, quyền có tiêu chuẩn sức khỏe cao nhất có thể đạt được, quyền được bảo vệ khỏi sự phân biệt chủng tộc, và bảo vệ khỏi lao động cưỡng bức và buôn người vì mục đích lao động cưỡng bức, nô lệ hoặc nô lệ hoặc các hoạt động tương tự như chế độ nô lệ.

Vui lòng giải thích các hệ thống giám sát và đánh giá mà công ty của bà có để đảm bảo tính hiệu quả của các bước thẩm định nhân quyền được thực hiện để giảm thiểu và ngăn chặn lao động cưỡng bức, buôn bán người vì mục đích cưỡng bức lao động, nô lệ hoặc các hoạt động tương tự như nô lệ, phân biệt chủng tộc và các vi phạm nhân quyền liên quan khác trong hoạt động kinh doanh của bà.

Vui lòng mô tả các biện pháp mà công ty của bà đã thực hiện, hoặc lập kế hoạch để thực hiện, để ngăn chặn sự tái diễn của những tình huống như vậy trong tương lai.

Vui lòng giải thích những biện pháp đã được thực hiện để bảo đảm rằng nhân viên của công ty của bà đã được đào tạo và được trang bị đầy đủ nhận thức, kiến thức và công cụ, để xác định và báo cáo quyền con người bị lạm dụng, đặc biệt là những hành vi được mô tả trong bức thư này.

Vui lòng cung cấp thông tin về việc liệu công ty của bà có báo cáo bất kỳ hành vi vi phạm nhân quyền nào bị cáo buộc như vậy cho cơ quan thực thi pháp luật hay không.

Hơn nữa, vui lòng giải thích nếu và làm thế nào công ty của bà đ bảo đảm rằng báo cáo về lao động cưỡng bức, buôn bán người vì mục đích lao động cưỡng bức, nô lệ và các hoạt động tương tự như nô lệ, phân biệt chủng tộc và các hành vi vi phạm nhân quyền có liên quan khác, được chia sẻ với các cơ quan chức năng của quốc gia có liên quan.

Vui lòng cung cấp thông tin về việc công ty của bà đã thành lập hoặc tham gia vào cơ chế khiếu nại hoạt động hiệu quả hay chưa phù hợp với Nguyên tắc hướng dẫn của Liên Hợp Quốc, để giải quyết vấn đề bất lợi cho con người các tác động về quyền do công ty của bà gây ra trong suốt quá trình hoạt động của bà. Vui lòng cung cấp bất kỳ thông tin nào về việc liệu khiếu nại đó các cơ chế đã được sử dụng để giải quyết bất kỳ mối quan tâm hoặc tác động nào được xác định bởi các bên liên quan đến các cáo buộc nói trên, và bất kỳ kết quả hoặc biện pháp khắc phục nào do kết quả đó đưa ra. Vui lòng cung cấp thông tin cụ thể về bất kỳ thủ tục nào được áp dụng để đảm bảo sự tham gia của người lao động nhập cư và đại diện của họ trong việc thiết lập và vận hành các cơ chế đó.

Ngoài ra, vui lòng cung cấp thông tin, nếu có, về sự hợp tác của công ty bà có thể đã có với các tổ chức xã hội dân sự địa phương và / hoặc có liên quan cơ quan nhà nước để đảm bảo rằng cơ chế khiếu nại của công ty của bà phù hợp với các cơ chế và thủ tục quốc gia để giải quyết các vi phạm nhân quyền liên quan đến kinh doanh, đảm bảo trách nhiệm giải trình cho các vi phạm đó và tiếp cận các biện pháp khắc phục hiệu quả cho nạn nhân.

Vui lòng cho biết cách công ty của bà đã cung cấp, hoặc đang xem xét để cung cấp, hoặc hợp tác trong việc khắc phục tác động tiêu cực đến quyền con người của người lao động nhập cư.

Trong khi chờ trả lời, chúng tôi đề nghị rằng tất cả các biện pháp tạm thời cần thiết được thực hiện để ngăn chặn các vi phạm bị cáo buộc và ngăn chặn chúng tái xuất hiện và trong trường hợp các cuộc điều tra hỗ trợ hoặc cho thấy các cáo buộc là đúng, để

đảm bảo trách nhiệm giải trình của bất kỳ người nào chịu trách nhiệm các vi phạm bị cáo buộc.

Chúng tôi có thể công khai bày tỏ mối quan ngại của mình trong tương lai gần vì theo quan điểm của chúng tôi, thông tin mà thông cáo báo chí sẽ dựa trên đó là đủ đáng tin cậy để chỉ ra một vấn đề cần được chú ý ngay lập tức. Chúng tôi cũng tin rằng công chúng nên được cảnh báo về những tác động tiềm tàng của những cáo buộc nêu trên. Thông cáo báo chí sẽ cho biết rằng chúng tôi đã liên hệ với công ty để làm rõ / các vấn đề được đề cập.

Thông báo này và bất kỳ phản hồi nào nhận được từ công ty của bà sẽ được công khai thông qua trang web báo cáo thông tin liên lạc trong vòng 60 ngày. Sau đó, chúng cũng sẽ được cung cấp trong báo cáo thông thường để trình lên Hội đồng Nhân quyền.

Xin lưu ý rằng những bức thư bày tỏ mối quan tâm tương tự liên quan đến những điều bị cáo buộc các hành vi vi phạm quyền của người lao động nhập cư Việt Nam cũng được gửi đến Chính phủ Serbia, Trung Quốc và Việt Nam, cũng như các công ty khác có khả năng liên quan đến các cáo buộc nói trên.

[Giác thư:](#)

<https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=26950>

<https://vietnamthoibao.org>